

Verslag PSG Natuurpunt Scousele 13 februari 2019

Locatie : Natuurhuis Steendorp

Aanwezig: 14 personen

1. Antoine heeft zoals gewoonlijk vers plantenmateriaal meegebracht. We hebben dit eerst bekeken omdat er twee presentaties op het programma staan. Door de vroege lentetemperaturen staan er al verschillende planten uitzonderlijk in bloei. Omdat er te weinig tijd was om alles grondig door iedereen te laten bekijken heeft Freddy een kleine toelichting bij dit plantenmateriaal geschreven. Zie bijlage.
2. Dirk De Roose geeft een presentatie over "Watertransport in planten". Geen gemakkelijk onderwerp maar super interessant en heel belangrijk voor onze planten. Zie presentatie.
3. Kristin De Smedt is daarna aan het woord. Zij brengt het tweede deel van haar presentatie over het boek "Het verborgen leven van bomen" door Peter Wohlleben. Voor meer info zie presentatie.

Dit was een goed gevulde avond. Met extra dank aan Dirk, Kristin, Antoine en Freddy.

Groeten,

Greet

Bijlage: toelichting van Freddy Moorthamer over het plantenmateriaal van Antoine.

Antoine had ook een stukje tak mee met kleine trilzwamachtige vruchtlichaampjes. Ik vond er geen duidelijke kenmerken in om er een naam op te plakken, ofwel is het een ongeslachtelijke vorm ofwel nog jonge, verder te ontwikkelen vruchtlichamen, wat deze tijd van 't jaar wel te verwachten is.

Het takje ligt nu op een vochtige plek in de tuin om te zien of de zwammetjes verder ontwikkelen.

De planten: een varen, een gras, twee kruisbloemen, enkele ontluikende bomen van bij ons en enkele 'exotische' bloesems met lentekriebels !

De varen is de **Tongvaren, Asplenium scolopendrium**. De sporendoosjes (sori) op de onderkant van het langwerpige tongvormige blad staan mooi in evenwijdige lijntjes ongeveer loodrecht op de nerv van het blad. 'Scolopendrium' verwijst naar de wetenschappelijke naam van de **duizendpoot**, nl **Scolopendra**, want die sporen-streepjes lijken precies op de vele poten van een duizendpoot !

Groot trilgras, Briza maxima, is een 'siergras' met langgesteelde aartjes, die merkkelijk groter zijn dan de aartjes van ons inheems trilgras **Briza media**, met de toepasselijke naam '**Beventjes**' omdat de compacte aartjes over en weer trillen in de wind. De aartjes lijken ook op de ratel aan 't uiteinde van een ratelslang, vandaar de Engelse naam '**Rattlesnake grass**'. De Bevertjes komen bij ons verspreid voor aan de kust, Maasgebied en in de Ardennen.

Opmerkelijk zijn de reeds ontluikende bloeiknoppen van de **Noorse esdoorn, Acer platanoides** en de **Olm, Ulmus** van de Bazelse kreek. Acer begint normaal te bloeien begin april, dus hij is er vroeg bij. Op de twijgjes van de Olm zien we mooi de asymmetrische plaatsing van de nieuwe knop t.o.v. het bladmerk, precies zoals de typische asymmetrie van de bladvoet, waaraan de olmen goed te herkennen zijn (als ze in blad staan natuurlijk !).

Twee kruisbloemigen met gele bloemen, éne met hauwen en éne met hauwtjes, én ze staan alfabetisch mooi broederlijk naast mekaar: **Rapistrum rugosum** en **Raphanus raphanistrum**. **Rapistrum rugosum, de Bolletjesraket**, is een niet zo algemene plant in onze flora en duikt hier en daar op aan stortterreinen, op verstoorde gronden, bij grondwerken enz, zo vonden we die vorig jaar ook aan de parking van sporthal Dulpop en dat was eigenlijk de eerste waarneming in onze polders. De vruchten zijn '**hauwtjes**' die heel kort zijn en in een **bolletje** gedrongen, vandaar natuurlijk de naam !

Raphanus raphanistrum is de Knopherik of 'Wilde radijs', want z'n broertje is de gecultiveerde Radijs ! Typisch zijn hier ook de langwerpige vruchten, dus '**hauwen**' met een lange snavel en duidelijke insnoeringen waar de zadjes zitten.

Tenslotte mochten we enkele 'kampioenen van de vroege bloei' bewonderen, waar je snel moet bij zijn om hun bloemen te leren kennen want wanneer we in 't voorjaar op stap gaan zijn ze meestal al uitgebloeid ! Op de **Gele kornoelje, Cornus mas**, verschijnen de bloemen voor de bladeren, het is tevens een héél taaie klant want hij is winterhard tot -35° C ! Als het over fraaie kleuren en bloemvormen gaat spant de **Toverhazelaar** toch wel de kroon. Zoals onze gewone hazelaar, bloeit deze al héél vroeg, van januari tot maart en uiteraard lang voor de bladknoppen uitlopen. De **Hamamelis x intermedia** waarvan veel cultivars bestaan is rond 1935 ontstaan uit een kruising van de japonica en de mollis, of van de japanse met de chinese, ja, dat moet wel 'toverij' geven !

Wie ze in volle pracht en verscheidenheid wil bewonderen moet eens gaan kijken in het Arboretum in Kalmthout en dat is dus nu 't goeie moment ! Een aansluitende wandeling in het natuurgebied Kalmthoutse Heide – Zoom is dan altijd goed meegenomen !

Tot dezelfde plantenorde van de hazelaarfamilie behoort het **Perzisch ijzerhout, Parrotia persica**, waarvan Antoine een twijgje met ontloken bloemen had meegebracht van de kruidtuin in Antwerpen. In die plantenorde, de **Saxifragales**, zitten overigens ook de vetplanten, ribes, steenbreek, pioenen enz...

En met een naam als '**Winterzoet**' kunnen we nog even de lente afwachten; **Winterzoet of Chimonanthus praecox** trekt zich van onze winters eigenlijk niet veel aan en bloeit tussen november en maart. Alles aan z'n naam wijst erop dat het een 'buitenbeentje' is: '**cheimon**' (Grieks) betekent 'winter', '**anthos**' = bloem en '**praecox**' wil zeggen: vroeg rijp !

Zo, dit was weer eens een mooie collectie 'planten met een verhaal'; dank Antoine en we kijken al uit naar de volgende vondsten !

Groeten,

Freddy